

DE (ON)ZICHTBARE WOND

Traumasensitief werken in het onderwijs

Mariam van Banjak & Edwin Al

Wat is Trauma?

Trauma is not what happens to you. Trauma is what happens inside you as a result of what happens to you.

– Gabor Maté

Trauma's

- Enkelvoudige trauma
- Meervoudige trauma
  - Complexe trauma

Een interne kijk op trauma

Hersenstam
Reptielen-brein

Limbisch brein (emotiebrein)
Zoogdieren-brein

Neocortex (denkbrein)
Mensen-brein

Wat voor invloed heeft (dreigende) stress op jouw gevoel van veiligheid als ook jouw concentratie- en leervermogen?

Vechten-vluchten-bevriezen én...

VERBINDEN

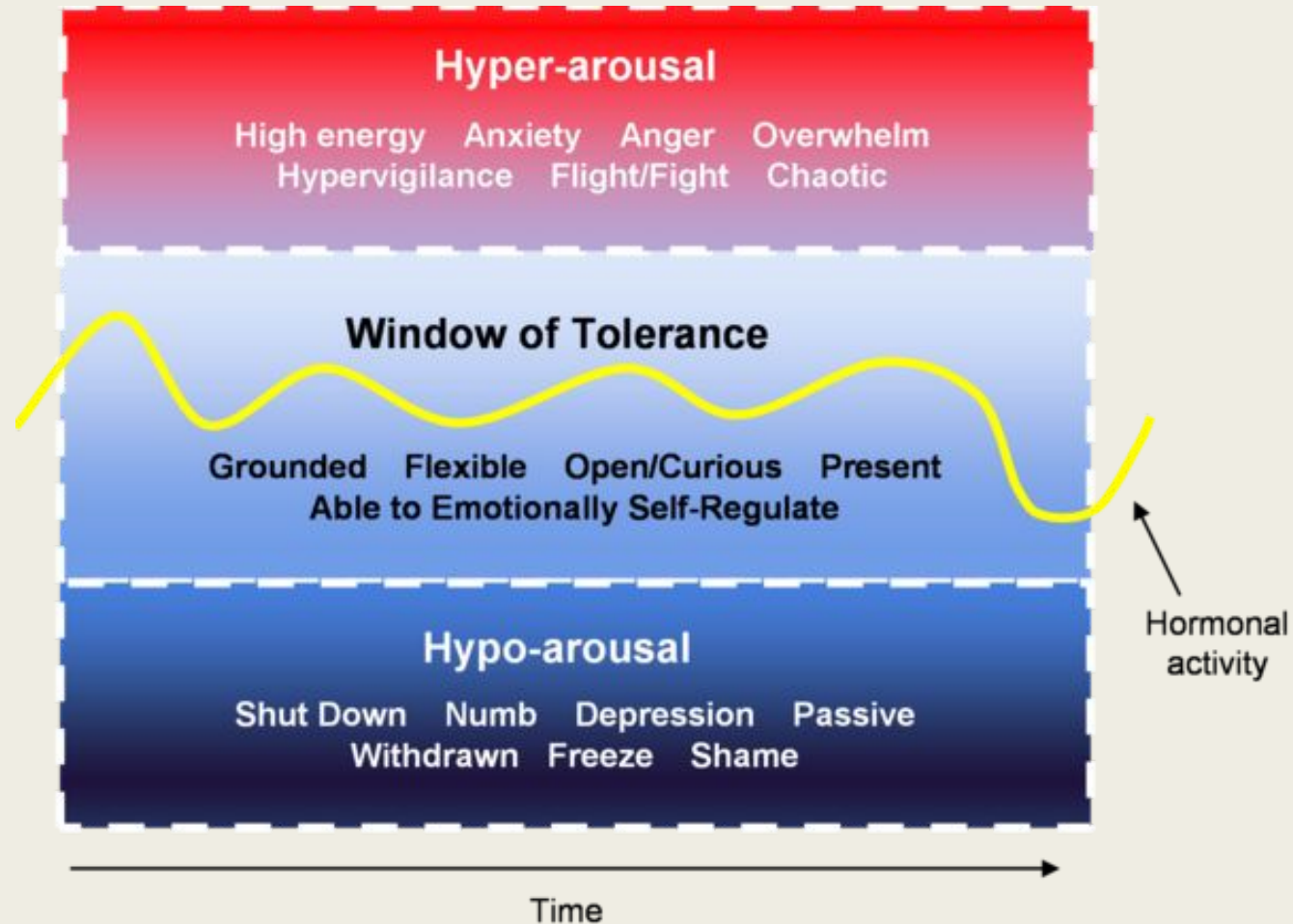
**This Is A
Safe Space**

The logo consists of the text 'This Is A Safe Space' in a bold, black, sans-serif font. The word 'A' is positioned above 'Safe'. To the right of the text is a stylized rainbow with seven curved lines. Below the rainbow are three small, solid black hearts.

SAFETY IS NOT THE ABSENCE OF
THREAT, IT IS THE PRESENCE OF
CONNECTION

Gabor Mate

Wanneer is een leerling leerbaar?

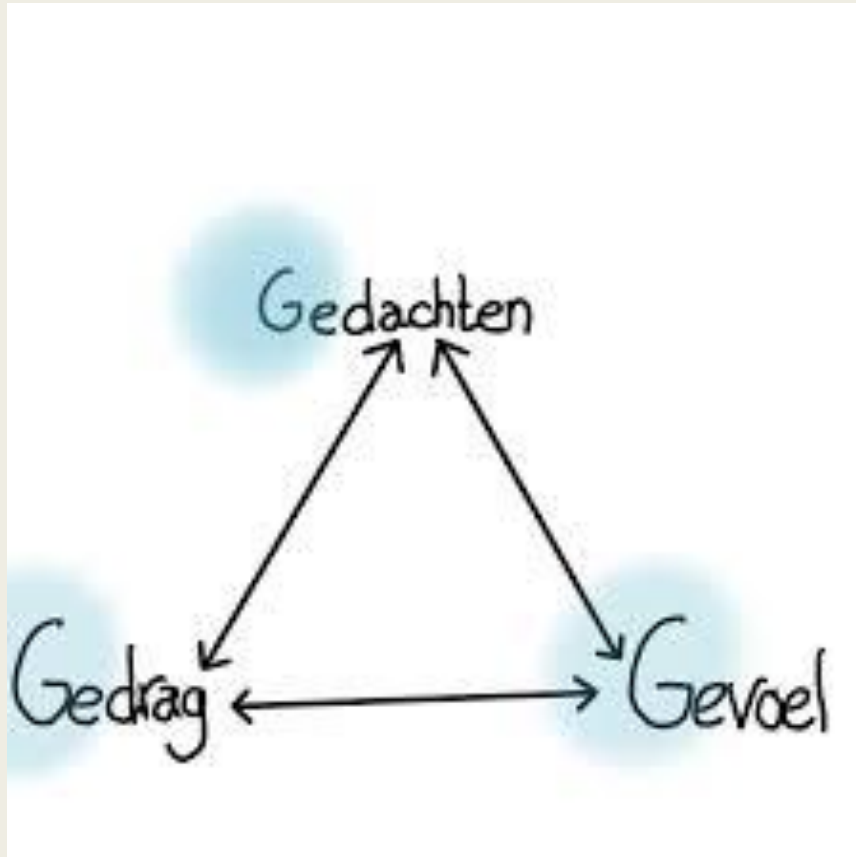

Trauma (H)erkennen is jouw sleutel !

- Herkennen is erkennen
- Sta **niet** achter of voor een leerling maar sta **NAAST**
- Leerlingen kiezen **niet** voor dit gedrag □ Erkennen dat er sprake is van onvermogen
- Gedrag was functioneel
- Begrenzen maar □ connect before you correct/steunplan
- Storend gedrag is een signaal dat een leerling zich niet veilig voelt
- Herhaling-neuropaden

Cognitieve driehoek

Help leerlingen met trauma's door ze inzicht te geven in de verbanden die er liggen tussen gedachten, gevoel, gedrag en je kan zelfs de driehoek breder trekken.. 5G

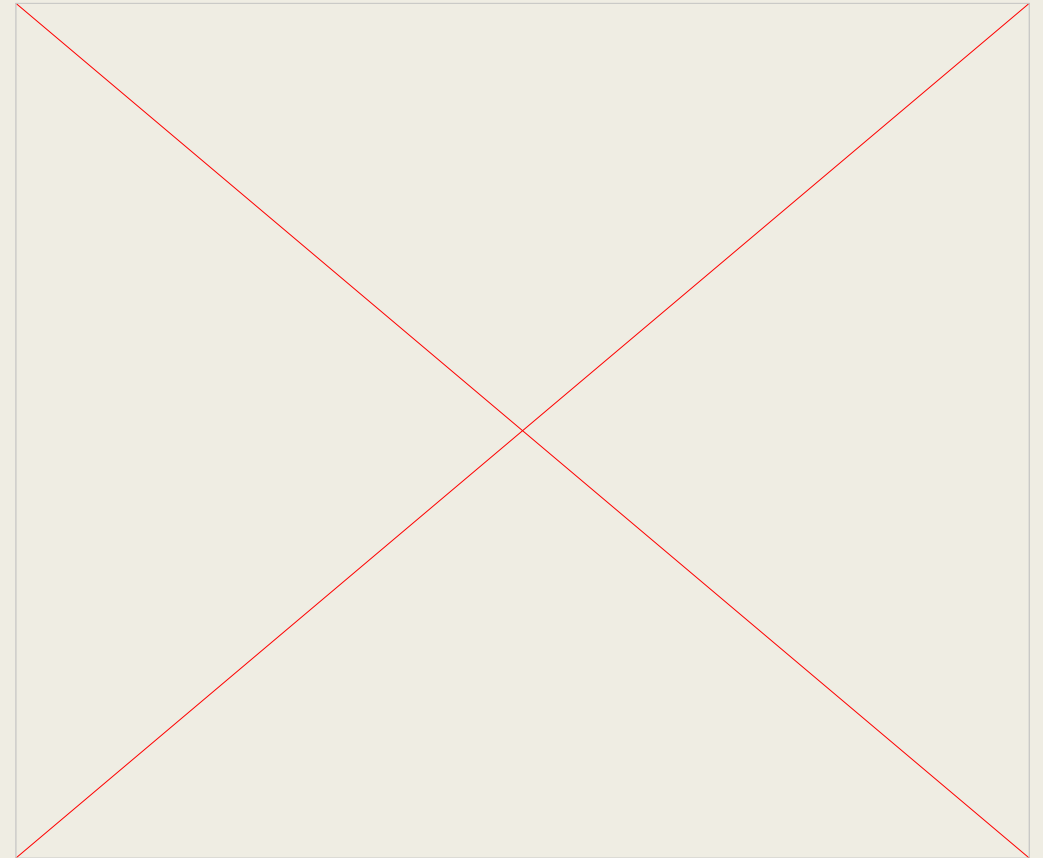
JIJ MAAKT HET VERSCHIL

- Steunfiguur
- Rolmodel
- Veilige relatie
- Niet meer overleven
Maar... ontwikkelen

Hoe goed ken jij jezelf?

- Eigen koffer
- Overdracht- tegen overdracht
- Kernkwadrant

Secundaire trauma

- (Emotioneel) moeite hebben met het verwerken van het verhaal van de leerling
- Gespannenheid / hoog stress niveau
- Vermoeidheid
- Nachtmerries
- Twijfelt aan jouw eigen capaciteiten
- Het nut niet meer inzien
- Jouw kijk op de wereld verandert, je kijkt door een donkere bril
- **UITPUTTING VAN MEDEDOGEN!**

Weet dat je niet alleen bent hierin!

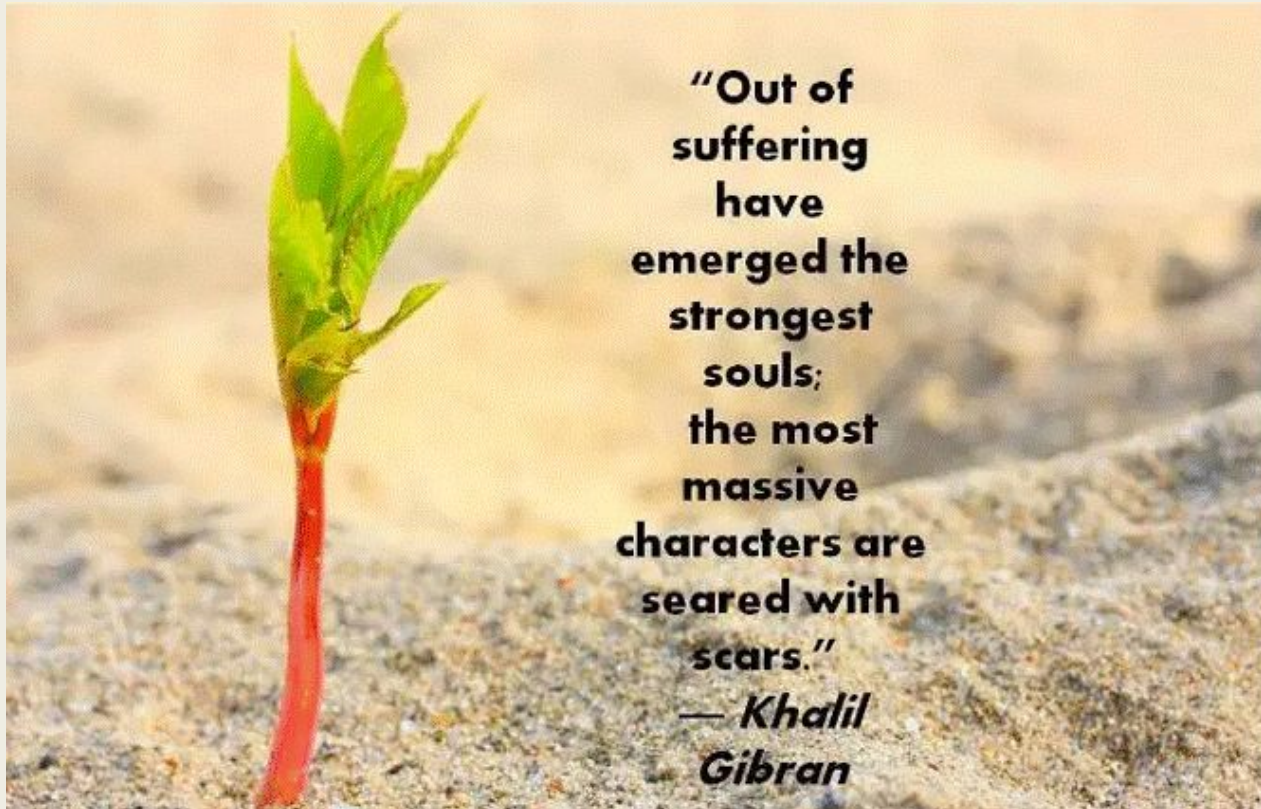
- Neem jezelf serieus
- Neem de signalen uit je lijf en je emotionele toestand serieus
- Creëer ruimte voor zelfzorg
- Bespreek je verhaal met collega's
- Vraag om HULP
- TOP-DOWN / breed gedragen

'Wat is het moedigste dat
je ooit hebt gezegd?'
vroeg de jongen.

'Help,' antwoordde het paard.

Verander jouw kijk op trauma!

Empoweren

Hoop geven

Co-reguleren

Nieuwe overtuigingen

Veilige relaties

VEERKRACHTIG maken

Tips & tools Hyper arousal

- Looprondes
- Lichaamsgerichte oefeningen
- Ademhalingsoefening
- Creatieve opdrachten (schilderen-tekenen-kleuren e.d.)
- Zintuigelijke opdrachten (muziek luisteren, kleien, spelletjes)
- 5 stappen oefening: (laat de II 5 dingen noemen die hij/zij ziet, 4 dingen die II kan voelen, 3 geluiden die de II hoort, 2 dingen die de II kan ruiken, 1 ding die de II proeft.)

Tips & tools Hypo arousal

- Looprondes
- Zintuigelijke opdrachten
- Geef een **doe- opdracht**;

Vraag een LL om een kopje koffie/thee of bv materiaal voor je te halen

Vraag een ll iets te doen voor je in de klas, bv raam open/dicht e.d.

Vraag een ll naar je toe te lopen en check even in

- Creatief bezig zijn

Tips & tools voor de professional (in de klas)

- Geef positieve waardering aan de ll, het doet wonderen
- Wanneer je de ll complimenten geeft, doe dit dan voor de groep. Correcties gelieve 1 op 1
- Behoud hoge verwachtingen!
- Niets zomaar aannemen; check altijd je aannames/observeer goed en stel vragen aan de ll
- Stel je op als mentor coach
- Gebruik een time timer
- Maak (gedrags)afspraken visueel en hang ze op in de klas

Tips & tools voor de professional (zelfzorg)

- Wees je voor de start aan je werkdag bewust van je eigen gemoedstoestand.
- Bepaal voor de start aan je dag het doel/de doelen voor de dag (maak ze realistisch en HAALBAAR voor jezelf als ook de leerlingen).
- Schrijf na iedere werkdag vijf dingen op die (dezelfde dag) goed zijn gegaan.
- Beloon jezelf!
- Loop tijdens de looprondes mee (buitenlucht/ fysieke beweging).
- Sluit de dag ongehaast en positief af met je klas (complimenten ronde, dankbaarheid ronde, muziek e.d.)
- Check in bij jezelf, hoe ga je naar huis?

De wortels van veerkracht zijn te vinden in het gevoel begrepen te worden door, en te bestaan in de gedachten en het hart van, een liefdevolle, afgestemde, kalme ander. -Diana Fosha

Bedankt voor uw aandacht

In-Ver-Binding coaching & training

☎ 06-27278495

✉ in-ver-binding@hotmail.com

[in](#) Mariam van Banjak

